

Биографија

Лични подаци

Миловановић Предраг

Радно искуство

Датум	Од 2021. године и даље
Радно место и опис послова	Изборни члан Државног већа тужилаца
Име послодавца	Од 2016 год.
Датум	Заменик јавног тужиоца
Радно место и опис послова	Друго основно јавно тужилаштво у Београду
Име послодавца	Од 2014 год. до 2016 године
Датум	Виши тужилачки помоћник
Радно место и опис послова	Треће основно јавно тужилаштво у Београду
Име послодавца	Од 2011 до 2012. год.
	Приправник
	Прво основно јавно тужилаштво у Београду

Датум

Од 2009 до 2011. год.

Радно место и опис послова

Волонтер

Име послодавца

Треће општинско јавно тужилаштво у Београду

Образовање

Датум

2002-2009

Назив додељене квалификације

Дипломирани правник са положеним правосудним испитом 2012. године

Додатне информације
(Овде унесите све
податке који могу имати
неку важност, на пример,
особе за контакт,
препоруке, публикације
итд)

- Био сам Председник Управног одбора Удружења тужилачких и судијских помоћника Србије у периоду од 2012 године до 2017 године,
- Члан Удружења јавних тужилаца Србије од 2016 године и даље,
- Био сам члан управног одбора Удружења судија и тужилаца Србије од 2018 до 2019 године,
- Био сам члан радне групе за побољшавање положаја судијских и тужилачких помоћника коју је формира Комисија за спровођење националне стратегије за реформу правосуђа,
- Похађао сам семинар на тему „Финансијске истраге“ који је организовала Правосудна академија,
- Похађао сам семинар о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица организован за тужилачке сараднике од стране Правосудне академије,
- Био сам учесник округлог стола на тему „Именама Устава до независног тужилаштва“ који је организовало Удружења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије,
- Био сам учесник конференције коју је организовало Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији на тему Унапређење Законика о кривичном поступку,
- Похађао сам семинар са темом обуке о етици и сукобу интереса у правосуђу у организацији Правосудне академије,
- Похађао сам семинар Европске агенције за форензику са темом Форензичка анализа писаних изјава,
- Био сам кошаркашки судија при Кошаркашком Савезу Србије (од 1998 до 2016 са статусом судије Прве мушке лиге Србије, односно Кошаркашке лиге Србије (од 2006 до 2016 године) и кандидат за међународног судију при ФИБА Европа,
- Био сам члан појединих радних група које је именовао Високи савет тужилаштва у изради подзаконских прописа Савета

**ПРОГРАМ ПРЕДРАГА МИЛОВАНОВИЋА
КАНДИДАТА ЗА ИЗБОРНОГ ЧЛАНА ВИСОКОГ САВЕТА ТУЖИЛАШТВА ИЗ
РЕДА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА**

Уважене колегинице и колеге,

овога пута излазим пред вас са позиције некога кога сте, пре пет година, бирали да буде ваш представник у Државном већу тужилаца. Према томе, имали сте прилике да ме чујете и видите у раду те институције, чији је правни следбеник Високи савет тужилаштва. У ваше име делао сам на редовним и ванредним седницама, као и у раду сталних и других радних тела Савета, настојећи да се преко мене у тим форумима чује ваш глас. Уједно, када год сам налазио да се он у довољној мери не чује или не уважава, нисам се либио да са пропорционалном мером искорачим и ван тог формата, те деловао ванинституционално путем различитих облика медија у јавном простору.

Отуд, пред вас излазим са свим својим неуспесима и успесима које сам доживео следећи свој претходни програм и надасве сопствена уверења. Изазови новог рекомпонованог органа, формираним Уставним амандманима из 2022. године су големи, будући да су се у битном променили његов састав, али и компетенције. Па тако, с обзиром на то да су овласти Савета за готово трећину увећане спрам делокруга рада Већа, слободно се може рећи да се заиста ради о највишем органу тужилачке самоуправе.

У вези са тим, уколико поново добијем ваше поверење да будем биран за Високи савет тужилаштва, настојаћу да се борим за:

1. Унапређивање просторних и других услова рада јавних тужилаца

На пређашњим изборима за Државно веће тужилаца успео сам да посетим и да се представим у више од половине Основних јавних тужилаштва. Поред тога што сам желео да колегама изложим свој програм, искористио сам прилику да обиђем просторије у којима свакодневно обављају свој позив. Тако сам користећи гостољубивост својих домаћина, прошао кроз сваки кутак простора који за све нас представља другу кућу. Том приликом сам видео поједина тужилаштва чији ентеријер није био нимало репрезентативан, те сам фотографисао нека од њих. Када сам изабран за члана Државног већа тужилаца користио сам своје право да под тачком „Разно“ на седницама те фотографије покажем присутном Републичком јавном тужиоцу и министру правде, позивајући их да посете и помогну тим тужилаштвима. Након што сам именован да будем у буџетској комисији Савета, упознао сам се са расположивим финансијским токовима и могућностима, па сам у разговору са заинтересованим руководиоцима неких од тих тужилаштва, заједнички са административном канцеларијом Савета, тражио и изнашао решења да им се трансферишу новчана средства за делимично или потпуно реституирање руинираних простора. Уистину, било је лакше обезбедити та средства за време важења старог Закона о јавном тужилаштву, када је послове правосудне управе вршило министарство надлежно за правосуђе, изузев послова правосудне управе који се односе на обезбеђивање финансијских услова за рад јавних тужилаштва. По том закону, обим и структуру буџетских средстава неопходних за рад јавних тужилаштва везано за текуће расходе предлагало је Државно веће тужилаца, одакле су се црпела средства за ту врсту новачних трансакција.

Изменама Закона о јавном тужилаштву, послови правосудне управе у јавном тужилаштву подељени су између Високог савета тужилаштва и министарства надлежног за правосуђе, с тим да су послови правосудне управе који се односе на старање о смештајним условима, опремању и обезбеђењу јавног тужилаштва прешли на министарство. Тиме је Савет изгубио део средстава из кога се обезбеђивао новац за евентуалне репарације простора, али сам као члан буџетске комисије заједно са другим члановима изнашао решење да ипак помогнемо у оквиру својих могућности када год нам се неко тужилаштво обратило за ту врсту помоћи. Тако смо кроз поједине апропријације у оквиру предвиђеног буџета Савета и то "423" - уговори и др., као и "426" - материјал, успели и надаље ћу настојати да помогнемо свима који се буду обраћали. У том смислу, моја улога, ако поново будем добио ваше поверење, биће да се борим да та средства на овим ставкама буду још већа, као и да искористим присуство члана по положају у Савету - министра надлежног за правосуђе, како бих му указао на потребу обнове неког тужилаштва. Истине ради, у разговорима са колегама из Вишег и Основног јавног тужилаштва у Ваљеву, чије су просторије у минулом периоду биле демолиране, упознат сам са реакцијом министра правде који је посетио та тужилаштва и обезбедио новчана средства за реновирање оштећеног екстеријера. Отуда ћу се залагати да министру правде укажем на сличне проблеме и других јавних тужилаштава и апелујем на његов ауторитет као представника извршне власти да у оквирима своје надлежности помогне у њиховом решавању. У наредном периоду, предложиху Савету да оформи радну групу, чији би задатак био да у року од годину дана посети свако појединачно тужилаштво у земљи, како би на лицу места чланови радне групе сачинили извештај о просторијама тужилаштва (капацитети зграде, број канцеларија, стање материјала и сл.), те наложили сваком појединачном главном јавном тужиоцу да достави извештај који су то проблеми које је неопходно решити, спрам којих извештаја би Савет могао да крене да решава овај дугогодишњи проблем у оквиру својих ингеренција, а све у циљу како би се сваки јавни тужилац осећао достојан посла који обавља.

2. Обезбеђивање здравственог систематског прегледа

Једна од идеја за коју сам се залагао током актуелног мандата јесте потреба да се обезбеде средства у буџету Савета за здравствени преглед тужилаца. Иако се она никада није нашла на седници као тачка дневног реда, то не значи да о њој нисам разговарао са другим члановима Савета у потрази за већином и начином за њену реализацију. Колико је то важна тема, уверио сам се одмах по ступању на функцију изборног члана Већа, суочавајући се са појавом негативног тренда да у Савет стижу одлуке надлежних органа о трајном губитку радне способности појединих тужилаца због наступања одређених болести. Као што вам је познато, то је један од Уставом прописаних разлога за престанак јавнотужилачке функције. Уједно сам уочио и талас подношења захтева колега тужилаца за престанак функције на лични захтев. У вези са тим могу само да претпостављам који су разлози, али оно што на основу сопственог искуства поуздано могу рећи, обзиром да сам до скоро поступао у првом степену, настављајући да поред функције изборног члана Већа обављам и јавнотужилачку функцију у Другом основном јавном тужилаштву у Београду у једном предмету, уз јавно исказану жељу на седницама Савета и да дежурам, јесте очигледан свеprisутан замор тужилаца, сарадника, приправника, записничара, као и свих других који им помажу у обављању јавнотужилачких послова. То је превасходно условљено непопуњеним систематизацијама, повећаним обимом посла, перманентним напорним дежурствима и специфичном улогом тужиоца као господара поступка, што све скупа

неминивно доводи до исцрпљивања. Зато сам на седницама буџетске комисије покретао то питање и тражио решење, где налазим да постоји простор да се Савет као сукреатор буџета са Министарством финансија избори за та средства, која би била намењена за потребе годишњих здравствених систематских прегледа. Стога ћу наставити да се истрајно ангажујем како би ова идеја у наредном периоду била реализована.

3. Доношење Правилника о дежурствима јавних тужилаца

У досадашњем раду у Савету, значајан део свог времена посветио сам решавању овог питања. Током претходне кампање највише сам са колегама разговарао о овој теми када ми је скренута пажња да у оквиру јавнотужилачке организације постоји неједнакост приликом исплате прековремених сати. На ту недоследност су ми највише указивале колеге из мањих места у нашој земљи. Размењујући мишљења са неким од њих, а посебно са тужиоцима који имају дугогодишње радно искуство, дознао сам и то да се некада тзв. пасива приликом дежурства више обрачунавала. Евидентно се некада уважавала специфичност улоге тужиоца када дежура ван радног места. Актуелним обрачуном, пасива се третира као приправност, иако је ноторна чињеница да су тужиоци заправо активно дежурни када дају налоге полицији које мере и радње треба да предузму у предистражном поступку. Нажалост, током рада на овој иницијативи коју сам покретао у унутрашњој динамици рада Савета, нисам пронашао неки полазни нормативни оквир, нити је по промени Закона о јавном тужилаштву, по чијем ступању су уследиле обимне измене других важнијих подзаконских акта било простора да се Савет бави изградом и овог акта. Ипак, можда би се у будућем времену могла искористити регулатива Високог савета судства, који се имајући у виду особеност судијске функције бавио овом проблематиком. Додуше, јасно је да није могуће пресликати све те одредбе у Правилник Савета због посебности јавнотужилачког позива, али би то могла бити нека референтна тачка. Тада би требало узети у обзир да у неким тужилаштвима, у зависности од броја јавних тужилаца и главних јавних тужилаца дежурства трају по више дана у недељи, при чему је ту и активан део дежурства који подразумева спровођење задржаних лица ради саслушања, приде поступамо у оквирима наше надлежности у вези са донетим хитним мерама од стране надлежних полицијских службеника за насиље у породици. Исто тако, важно је препознати да тужилац који је завршио са приправношћу и активним дежурством, има право на слободан дан у наредних седам дана када је завршио са дежурством. Ништа мање није важно предвидети да тужилац који је дежурао два месеца заредом, не буде дежуран и трећи месец узастопно. Зато ћу се ако поново заслужим ваше поверење посветити да напред наведене идеје презентујем у формираном радном телу Савета чији сам члан, а које ће ускоро почети да ради на изменама постојећег подзаконског оквира Савета.

4. Бољи материјални положај носилаца јавнотужилачке функције

Полазећи од своје основне Уставне улоге, Високи савет тужилаштва као самосталан државни орган треба да обезбеђује и јемчи институционалну и персоналну самосталност јавног тужилаштва и свих јавних тужилаца. Устав пружа нормативне гаранције самосталности тужилаца. Оне се очитавају у њиховој сталности, непремостивости, функционалном и процесно-правном имунитету. Највиши правни акт се не бави материјалним положајем јавних тужилаца, пошто је то законска материја, па је тако чл. 55 Закона о јавном тужилаштву прописано да носиоци јавнотужилачке

функције имају право на плату и пензију у складу са достојанством и одговорношћу јавнотужилачке функције. Као најважније законом регулисано, у прилог суштинске самосталности јавних тужилаца јесте то да тужиоци имају право на плату и пензију довољну да обезбеди њихову самосталност и материјалну сигурност. Према неким скорашњим истраживањима мњења спроведеног међу носиоцима правосудних функција, уочен је изузетно висок проценат незадовољства материјалним положајем. Примећено је да је то један од разлога одласка људи из правосуђа, али и недовољног прираштаја. Истине ради, ово није само тренд код нас, него и неким другим земљама. Зато су неке, попут на пример Португала, заузеле стратешки приступ у решавању овог проблема, па су у покушају да овај тренд зауставе нормирали да последња плата која је исплаћена судији или тужиоцу буде основица за пензију.

Елем, довођењем у везу Уставне улоге Савета са напред наведеном законском одредбом, као и чл. 3 и 4 Закона о Високом савету тужилаштва по којој Савет учествује припреми предлога буџета Савета и јавних тужилаштава постоји простор за унапређење материјалног положаја носилаца јавнотужилачке функције. Наиме, у комплексним преговорима који се воде са Министарством финансија постоји правни терен да се у оквиру буџетског система исходује повољнији положај за јавнотужилачку организацију. Наиме, чак и уколико постоји неслагање са предложеним буџетом, министарство предлог Савета мора уврстити у нацрт закона о буџету Републике Србије.

Подсећам вас да сам се као члан тадашњег Државног већа тужилаца, заједно са члановима радне групе из струковног Удружења тужилаца Србије, током јавних расправа везано за измене Закона о јавном тужилаштву, залагао да се питање плата носиоцима јавнотужилачке функције уреди *тако што би се основица за обрачун и исплату основне плате јавних тужилаца изједначила са републичким просеком*. На првом месту, аргумент који сам у јавној дискусији користио јесте чињеница констатована у једном од извештаја тела Савета Европе - Европске комисије за ефикасност правосуђа (Сепежа) из кога проистиче да су плате тужилаца и судија у Србији међу најнижима у Европи. На другом месту, указивао сам Министарству правде као предлагачу да би везивањем за републичку просечну зараду носиоци правосудних функција делили судбину свог народа у чије име поступају. Но, и поред добре воље Министарства правде, предлог оваквог решења које је тек краткотрајно заживело у нацрту Закона о јавном тужилаштву, није добио финално одобрење Министарства финансија. Стога, ово остаје као темељна идеја за неко будуће време када се за то стекну услови.

Надаље, подсетићу вас да сам се током процеса ревизије Закона о јавном тужилаштву, добро познавајући кадровско стање попуњености јавнотужилачке организације, залагао да се основна плата јавних тужилаца који раде у тужилаштвима у којима је непопуњено више од 10% јавнотужилачких места увећава од 10% до 50%, сразмерно броју непопуњених места, а на основу одлуке Високог савета тужилаштва. Законописац је ову одредбу поставио као императивну, спрам сличне норме у Закона о судијама у којој је увећање тек могућност, а не обавеза Високог савета судства. *Ratio legis* когентности ове одредбе у Закону о јавном тужилаштву лежи првенствено у томе да *нагна Високи савет тужилаштва да избором попуни упражњена места, али уједно и да стимулише рад тужилаца у срединама где постоји велики обим посла и објективна тежина савлађивања предмета с обзиром на непопуњене систематизације*. Дакле, уношењем овакве норме у законски текст добило се двоструко дејство притиска на рад Савета, што је у практичној примени одисто довело

до помака у реализацији расписаних, а незавршених конкурса, као и исплати тужиоцима увећане зараде по основу чл. 78 ст. 2 Закона о јавном тужилаштву. Пут од нормирања до имплементације ове одредбе није био нимало лак, али сам као члан буџетске комисије Савета успео да то питање испочетка актуелизујем и на концу убедим и друге чланове колико је важно да о томе, без обзира на хроничан недостатак новца у буџету Савета, дискутујемо на седницама Савета и изнађемо решење. Први важан корак је био тај да се о томе на месечном нивоу донесу одлуке Савета, јер је то била наша законска обавеза, без обзира на то што се у том тренутку у буџету Савета није располагало потребним новчаним средствима за исплату. Потом сам у својим наступима на седницама настојао да потцртам ту чињеницу да се ради о облигаторној законској одредби која обавезује Савет да мора и да се бори да од Министарства финансија добије више новца за исплате тужиоцима по овом законском основу. *Резултати уложених напора су донете одлуке Савета за целу 2023. и 2024. годину. Последња исплаћена одлука је из фебруара 2024. године. Разлог доцњи су недостатак слуха Министарства финансија за те потребе Савета, али са друге стране постоји недвосмислена воља Савета да се из сваког усвојеног буџета и ребаланса буџета део средстава издвоји за исплату доспелих обавеза. Па ипак, приоритет Савета треба да остану избори и попуњавање упражњених места, те ће то бити приоритет у мом раду, уколико поново добијем ваше поверење.*

5. Решавање статусних питања јавних тужилаца

- Фундаментална Уставна надлежност Савета су избори носилаца јавнотужилачке функције. Почетку мог мандата у претходном сазиву Већа претходио је период корона вируса који је поред несазивања седница од стране тадашње председнице Државног већа тужилаца зауставио изборни процес. Због тога сам на једној од првих седница Већа истакао како са тог разлога и разлога хроничне непопуњености систематизације у јавнотужилачкој организацији, Веће мора да буде у *перманентном* конкурс. Од тог периода када није било исувише разумевања од стране појединих чланова Већа у погледу онога што сам поручио до данашњег дана, Савет је ипак направио крупне кораке. *Најпре је проширена систематизација са 814 места колико је било систематизовано 2021. године, на у овом тренутку 899 места. Актуелно је осам јавних конкурса за избор јавних тужилаца свих нивоа тужилаштва. У скоро половини расписаних огласа спроведене су све процесне радње и донете одлуке о избору, с тим да су поједине одлуке оспорене улагањем жалбе Уставном суду. Што се тиче осталих огласа, осим последње објављеног почетком октобра 2025. године, у свима су спроведене све процесне радње, али још увек није донета одлука о избору. Желео бих истаћи да је увођењем правног лека - жалбе Уставном суду против одлуке о избору на јавнотужилачку функцију, кандидатима који нису задовољни одлукама, законодавац правично дозволио могућност преиспитивања одлуке Савета. Па ипак, законодавац на овај начин није направио од Уставног суда "наделекторални орган", пошто је правац инстанционе контроле Уставног суда ограничен на поштовање процедуре Савета приликом избора. Нажалост, поред добрих страна овог правног лека, показале су и оне лоше. Наиме, иако је сходно слову чл. 93 ст. 2 Закона о јавном тужилаштву, Уставни суд дужан да одлуку о жалби донесе у року од 30 дана од дана истека рока за изјављивање жалбе, он се те одредбе у досадашњим поступцима није придржавао, што је последично због суспензивног дејства жалбе водило немогућношћу ступања на функцију изабраних јавних тужилаца. То су*

објективне околности које су успориле процес избора. Решење видим у већем ангажовању свих чинилаца у Савету, а понајвише оних са највећим формално-правним ауторитетом и то председника и потпредседника Савета, као и друга два члана по положају, који би могли да искористе своје Уставне позиције за институционално и ванинституционално деловање према Уставном суду. Са друге стране, моју улогу видим у могућности још већег ангажмана на седницама и то под тачком "Разно", одакле би се могла емитовати јавна порука и апел судијама Уставног суда да агилније поступају. Уједно би се могла установити и пракса неког вида "ургирања" дописима Уставном суду да ажурније одлучују по жалби. *Најзад, желим да истакнем и чињеницу којом располажем, а то је да уколико би се сви расписани огласи окончали и изабрани тужιοци ступили на функције, тиме би попуњеност систематизације у јавнотужилачкој организацији износила око 95%. То бих сматрао великим успехом Савета, али и мојим личним успехом у досадашњем раду.*

- Надаље, измене Устава у делу које се односе на надлежност Високог савета тужилаштва према коме Савет поред изборне функције, именује вршиоца функције Врховног јавног тужιοца и одлучује о другим питањима положаја носилаца јавнотужилачке функције, рефлектовале су се на Закон о Високом савету тужилаштва, па је тако постављање вршилаца функције главних јавних тужилаца прешло из руку Републичког јавног тужιοца у делокруг рада Савета. Закон није дефинисао јасну процедуру како би требало да изгледа тај поступак, нити је он разрађен подзаконским оквиром. Отуд се јавила правна празнина коју је Савет требало да попуни стварањем обичаја како ће поступати у пракси. Почетни став, заузет од стране тадашње већине у Савету, био је тај да Апелациони јавни тужιοци достављају Савету предлоге само једног кандидата за јавно тужилаштво у коме је било потребно поставити вршиоца функције. И поред чињенице да је било заиста ваљаних предлога кандидата, као члан Савета сам испочетка критиковао такву процедуру, налазећи да она обесмишљава интенцију законодавца, јер су фактички тиме Апелациони јавни тужιοци "преузели" ту овласт од некадашњег Републичког јавног тужιοца, а Савет је постајао фасада за ту мимикрију. Шта више, предлози кандидата су достављани без њихове личне и радне биографије, па су се седнице на којима се о томе одлучивало претварале у пуко акламирање и верификовање предложеног без суштинске расправе. Истовремено, добар део седница се одвијао електронским путем, што је имајући у виду значај постављања вршилаца функције како за појединце, тако и за јавнотужилачку организацију, тек обесмислило тај институт. Ноторна је чињеница да сам се свему томе снажно супротставио. Најпре сам оштро на редовним, али и на ванредним седницама које су се одржавале путем мејл кореспонденције критиковао устаљеност овако накарадно успостављене процедуре, посебно мерејући доношење ових одлука на електронским седницама ван очију јавности. Истицао сам да се оне сходно чл. 27 ст. 1 Пословника о раду Високог савета тужилаштва могу из разлога хитности одржати само када одлука на дневном реду не изискује расправу и увид у материјал. Поред тога, увек сам захтевао да се у прилогу дневног реда доставе личне и радне биографије кандидата како би се могло о томе дискутовати. Самим тим, како би дискусија имала смисла предлагао сам да Апелациони јавни тужιοци предложе више кандидата са биографијама и да се о томе расправља уживо пред камером на редовним седницама. Гледишта сам да се овај процес мора "демистификовати", те да Савет мора тај поступак учинити битно другачијим. Поред већ горе наведених предлога, заговорник сам да Савет пре

истека мандата вршиоцу функције или главном јавном тужиоцу, *треба да благовремено објави јавни позив свим заинтересованим тужиоцима ради пријаве за ту позицију. Потом би требало у практичном делању поставити неке објективне оријентире* којима би се Савет руководио приликом постављања вршилаца функције. По мом суду, примерице би на првом месту требало ценити дужину професионалног стажа кандидата у јавном тужилаштву, затим да ли је евентуално претходно био на неком руководилачком месту, те да ли је по годишњем плану и програму рада тужилаштва замењивао главног јавног тужиоца, да ли је руководио неким одељењем или био секретар тужилаштва, те да ли је можда конкурисао на неком од огласа да буде биран за главног јавног тужиоца, затим један од критеријума би могле бити тзв. менаџерске способности кандидата и познавања рада јавнотужилачке управе и тако даље... Да резимирам. Због тога што је за време вршења функције Врховног јавног тужиоца и главног јавног тужиоца, јавни тужилац изједначен у правима и обавезама са Врховним јавним тужиоцем, односно главним јавним тужиоцем, сматрам да овај процес мора бити транспарентнији са што више непристрасних мерила. Он се мора претворити у специфично такмичење између кандидата, будући да је то својеврсна одскачна даска за евентуално потоње каријерно напредовање у јавнотужилачкој служби. Уствари, постављање за вршиоца функције није само част и привилегија, већ и предворје избора за главног јавног тужиоца, с обзиром да именовање на ту функцију може предствљати компаративну предност у односу на противкандидате. *Напошетку, желим да потцртам да се све време залажем да избори за главне јавне тужиоце морају бити правило, а постављање вршилаца функције изузетак од правила.* Уосталом, то је била и намера законодавца исказана у чл. 41 Закона о јавном тужилаштву да се вршиоци функције постављају најдуже на једну годину и да се исто лице не може бити поново постављено за вршиоца функције у истом јавном тужилаштву.

- Исто тако, још једна важна тековина промене Устава уткана у Закон о Високом савету тужилаштва јесте компетенција Савета да одлучује о трајном премештају главног јавног тужиоца и јавног тужиоца. Подсећања ради, ово је такође било једно од овлашћења Републичког јавног тужиоца. Отуд, као и код постављања вршилаца функције, намера законодавца је ишла за тим да се од монистичког начина одлучивања ово статусно питање тужилаца решава плуралистички од стране Савета као колективног органа. Попут напред наведеног питања постављања вршилаца функције и ово питање је пред Савет отворило бројне изазове, нарочито имајући у виду композицију Савета, те конкурентност идеја и различитост мишљења чланова Савета. Тако је у досадашњем раду овог сазива *позитивно одлучено о три затражена трајна премештаја, док је захтев поднело још укупно осам тужилаца о којима још увек није одлучено.* Ако ћемо право, у мом досадашњем раду, сложио сам се са заузетим ставом многих чланова Савета да трајни премештај не може бити замена за избор. Но, пошто је до сад било случајева да поједини тужиоци конкуришу за јавна тужилаштва у којима нису имали центар својих животних активности, што је легитимно, након чега су се одмах обраћали Савету захтевајући трајни премештај, недвојбено се отворила потреба да се предвиде одређени критеријуми којима би се руководио Савет пре него што о томе донесе одлуку. Па тако, осим законом прописане писмене сагласности и да јавни тужилац може бити трајно премештен у друго јавно тужилаштво истог степена, други услови нису прописани чл. 68 Закона о јавном тужилаштву. *Сходно томе,*

на седницама Савета сам предлагао да се установе јасни критеријуми и то да Савет изврши увид у систематизацију односних тужилаштава, те упутити дописе руководиоцима тих тужилаштава да дају своје мишљење у прилог реалне потребе за премештајем, затим да се изврши провера у личном листу тужиоца из кога би се утврђивала чињеница његовог кретања у професионалној каријери и напослетку Савет би требало да анализира личне и породичне прилике тужиоца који тражи премештај, као и евентуално уважи његово здравствено стање ако је то истакнуто као разлог због чега се тражи премештај. Становишта сам да је недопустиво што неколицина захтева за премештај чека на одлуку Савета дуже времена, при чему о једном од њих није одлучено већ више од годину и по дана. Општепознато је да се нисам либио да тај став изнесем и јавно на седницама Савета, стога ћу истрајавати у залагању за решавањем статуса свих тражилаца трајног премештаја. Уистину, ради се о људским животима и судбинама, отуд Савет нема право да то питање одлаже у недоглед, чинећи неизвесним нечије животне исходе. Зато је боља одлука, него неодлука која ствара несигурност.

- Најзад, везано за каријерно напредовање јавних тужилаца у делу Закона о јавном тужилаштву који се односи на поступак избора главног јавног тужиоца и јавног тужиоца, начињен је важан искорак ка објективизацији критеријума за унапређење. Важно ми је да нагласим да је Савет доношењем подзаконског оквира у том делу изузетно допринео разради законског текста у циљу максимизирања што правичнијих мерила, на уштрб дискреционе оцене чланова Савета. То је постигнуто доношењем Правилника о критеријумима и показатељима вредновања рада главног јавног тужиоца и јавног тужиоца, затим Правилника о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности кандидата и поступку за избор главног јавног тужиоца и јавног тужиоца и предлагање кандидата за избор Врховног јавног тужиоца, Правилника о полагању испита за проверу стручности и оспособљености кандидата који се први пут бира или предлаже за избор на јавнотужилачку функцију, Правилника о начину вођења и обрасцу личног листа носиоца јавнотужилачке функције и особља запосленог у јавном тужилаштву и Пословника о раду Комисије за вредновање рада главног јавног тужиоца и јавног тужиоца. Овиме је, заједно са ојачаном улогом Колегијума јавног тужилаштва прописаним Законом о јавном тужилаштву по коме јавни тужиоци дају мишљење Високом савету тужилаштва о кандидату за главног јавног тужиоца и јавног тужиоца у непосредно нижем јавном тужилаштву, али и у свом тужилаштву, што је важна новина, омогућена оцена рада руководиоца који поново аплицира за неко шефовско место. Тиме је јавно тужилаштво од монистички организованог органа, заједно са још неким есенцијалним променама у Уставу и пратећим законима, постало својеврстан колективни орган са одређеним хијерахијским овлашћењима старешина тужилаштава. Клатно је померено ка већем егалитаризму у оквиру јавнотужилачке организације са ширим консултативним процесом. С тим у вези, отворен је простор за демократскији поступак давања мишљења о свачијем раду, што у битном сужава простор за арбитрарност Савета приликом оцењивања кандидата, што у коначном може утицати на одлуку о избору.

Оно за шта ћу се посебно залагати, а што је суштина транспарентности у раду Савета, која последично доводи до поверења јавних тужилаца и грађана у наш рад,

јесте да се уведе обавеза комисије да приликом предлога за избор сваког кандидата (било да се ради о првом избору или пак напредовању у оквиру јавнотужилачке организације) пружи јасне и недвосмислене разлоге за своју одлуку. До сада су се могле у стручној јавности чути примедбе, често истицане и у жалбама неизабраних кандидата на одлуке Савета поднетим Уставном суду, да комисија приликом „избора кандидата“ заправо само реферише њихове биографије, без детаљнијег објашњења зашто комисија предлаже конкретнoг кандидата и које су то његове предности у односу на другог кандидата. Онај други кандидат, кога комисија не спомиње је уствари кандидат којим морамо да се бавимо и да му дамо до знања зашто није напредовао. У досадашњој пракси такав кандидат не зна зашто није изабран, а то је све оно против чега се морамо борити, како би колеге стекле сигурност у наше поступање, у крајњем и безрезервно прихватили и поштовали наше одлуке.

6. Јачање улоге Повереника за самосталност јавног тужилаштва

Још једна од кључних надлежности Савета јесте да одлучује о постојању непримереног утицаја на рад носилаца јавнотужилачке функције и јавног тужилаштва и да одлучује о мерама за спречавање непримереног утицаја. Ради заштите од непримереног утицаја на вршење јавнотужилачке функције Савет именује члана Савета из реда јавних тужилаца за поступање у случајевима непримереног утицаја на рад носиоца јавнотужилачке функције и јавног тужилаштва. Савет је почетком 2024. године ради ближег уређивања поступања Савета у вези са непримереним утицајем донео Правилник који је додатно разрадио чл. 6 Закона о јавном тужилаштву у коме је регулисана забрана непримереног утицаја. За разлику од претходног Закона о јавном тужилаштву који је на рудиментарном нивоу дефинисао недозвољен утицај на самосталност у раду јавних тужилаца, нови закон се детаљније бави непримереним утицајем на носиоце јавнотужилачке функције у вршењу своје функције. Па је тако ради очувања ауторитета и непристрасности јавног тужилаштва нарочито забрањен сваки облик претње и принуде, те коришћење јавног положаја, медија и јавног иступања, којима се утиче на поступање јавног тужилаштва. Поред прецизно дефинисаних облика непримереног утицаја, писац закона је додао и једну "каучук" одредбу која забрањује и сваки други непримерени утицај на јавно тужилаштво, као и притисак на учесника у поступку пред јавним тужилаштвом. Управо сам у овој регули видео простор да делама као члан Савета, пошто закон није јасно уобличио постојање унутрашњег непримереног утицаја, јер се у пракси у оквиру хијерахије тужилаштва током мандата овог сазива јављало све више случајева потенцијалног интерног непримереног притиска на јавне тужиоце. Најпре сам на седницама када смо расправљали о конкретним случајевима користио међународне стандарде и пресуде Европског суда за људска права, а нарочито *Colevi vs. Bulgaria*, као поткрепу мојих ставова у прилог могућности постојања унутрашњег непримереног утицаја на рад јавних тужилаца са циљем да убедим и друге чланове Савета о томе, као и да упознам стручну и ширу јавност о могућој пресији на тужиоце која може доћи изнутра. А потом сам приликом рада Савета на подзаконском акту успео да се у чл. 2 недосмислено нормира унутрашњи непримерени утицај. Тако се под унутрашњим непримереним утицајем, којима се унутар јавног тужилаштва угрожава професионални интегритет и самосталност носиоца јавнотужилачке функције подразумева свако коришћење положаја и стварног или претпостављеног утицаја у јавном тужилаштву са циљем ограничавања или онемогућавања самосталног и непристрасног поступања и доношења одлука. Иако је у овом и претходном сазиву Савета дискутовано о случајевима за које је према мом дубоком уверењу било довољно основа да се може

донети одлука Савета о постојању унутрашњег непримереног утицаја, таква одлука и поред мојих аргумената нажалост није донета, јер моји ставови нису добила подршку већине чланова. Стога ће наредни састав Савета у светлу евентуално нових случајева о томе морати да креира праксу. Ово је јако важно како та норма не би остала ништа више до мртво слово на папиру и како би се послала порука свима да није могуће утицати на рад тужилаца у појединим предметима, мимо овлашћења из Закона о јавном тужилаштву који омогућава хијерахијску интервенцију.

Као што вам је познато, Савет је именовао Повереника и заменика Повереника из реда јавних тужилаца изборних чланова Савета. *Незадовољан њиховим дотадашњим радом на седници на којој се одлучивало о њиховом избору нисам подржао њихов избор.* Према извештају Савета за период од 1. јануар 2024. до 31. децембра 2024. године, у раду Повереника је било укупно 10 предмета, што представља смањење броја предмета у раду у односу на претходну годину када је у раду било 33 предмета. Гледиште које сам изнео на седници Савета, приликом усвајања извештаја је ишло у правцу тога да је до смањења броја предмета дошло не због превеликог поверења јавних тужилаца у рад Повереника, него што је одиста генерално и специјално превениран непримерен утицај.

Критички сам се одредио према томе што је Повереник излазио у јавност само са саопштењима објављеним на интернет страници Савета. Није спорно што је у њима инсистирао, позивао и апеловао на медије и друге учеснике јавне речи, комуникације, да поштују право на информисаност, слободу изражавања и политичко деловање, уважавајући право на аутентичност и негујући културу дијалога, те да се уздрже од активности које би могле бити оцењене као непримерени утицаји на јавно тужилаштво. По мом суду је споран начин комуникације, поготово што Правилник о поступању Савета у вези са непримереним утицајем на рад носилаца јавнотужилачке функције и јавно тужилаштво, те Комуникациона стратегија јавнотужилачке организације, па и још увек неусвојена Комуникациона стратегија Савета предвиђа и друге облике општења Повереника са јавношћу. То је поред саопштења и могућност сазивања конференција за медије. Мишљења сам да би у ери друштвених мрежа, будући Повереник за самосталност и Савет, требало евентуално да размотри могућност отварања налога на некој друштвеној мрежи. Најновије истраживање Светске банке о томе како се информишу грађани и привреда о правосуђу, говори у прилог тога да се они поред традиционалних медија све више информишу користећи социјалне мреже. Благовремена комуникација је од виталног значаја за рад Савета, али и целе јавнотужилачке организације, будући да живимо у ери постистине, у коме пре доминира сентимент над чињеницама, а нарочито када чињенице јавности сервирају поједини медији на основу дезинформација.

Резултат досадашњег рада Савета када је у питању доношење одлука о непримереном утицају јесте тек једна одржана ванредна седница на којој је утврђено постојање спољашњег недозвољеног утицаја у шест предмета. Када се тај податак доведе у везу са актуелним амбијентом у друштву, то сигурно не одсликава и преку потребу за учинковитошћу Савета у случајевима заштите тужилачке самосталности. Додао бих још и то да су носиоци јавнотужилачке функције дужни да одбију радњу која представља непримерен утицај на самосталност у раду јавног тужилаштва, као и да га пријаве Високом савету тужилаштва. Тиме је још више апострофирана улога Савета који треба и на делу да покаже како је истински гарант персоналне и институционалне самосталности јавног тужилаштва. Због тога је од есенцијалне важности да у наредном

сазиву Савета изаберемо наше репрезенте од највећег поверења и интегритета. Будућег Повереника ће с обзиром на атмосферу у друштву чекати озбиљни изазови.

7. Јачање професионализма и одговорности у раду уз праведан дисциплински поступак

У односу на ранији Закон о јавном тужилаштву, извршеним законским и подзаконским изменама значајно је поправљен нормативни оквир дисциплинског поступка и самим тим створена је добра основа да се будући поступци спроводе правилно. Посебно је важно што су новелирним одредбама Закона о јавном тужилаштву отклоњене и раније постојеће противуречности и нејасноће у самим законским одредбама. Напоменуо бих да сам се у јавним расправама око текста нацрта закона, а потом и на седницама Савета када је усвајан Правилник о дисциплинским органима Високог савета тужилаштва и дисциплинском поступку залагао за што прецизније критеријуме и мерила који важе за свакога без изузетка. Па тако, поступци који су у претходном периоду покретани због дисциплинског прекршаја неизграђивања јавнотужилачке одлуке у прописаном року, односно због "неажурности", законским сужавањем зоне кажњивости тог дисциплинског пропуста додавањем одредбе "неоправдано" неизграђивање јавнотужилачке одлуке у прописаном року, учињен је важан помак у правцу заштите учесника у поступку од потенцијалног произвољног тумачења тог дисциплинског прекршаја од стране дисциплинских органа Савета.

Подсећања ради, ово је једна од ставки у програму коју сам кандидовао на претходним изборима за Веће и важно ми је да потцртам напредак у позитивно правном оквиру који се после рефлектовао на поступање у дисциплинским поступцима. Шта више, убацивањем у законски текст одреднице "неоправдано" уважена је тужилачка свакодневица. А то је хроничан недостатак приправника и сарадника, као и другог јавнотужилачког особља због непопуњених систематизација, што доводи до реалног отежања тужилаца да постигну очекивану ажурност у раду. Овај аргумент, али и још неки други били су *ratio legis* законодавца, а на чему су посебно инсистирали чланови радне групе испред Удружења тужилаца Србије да се у закон убаце речи "неоправдано" и "неосновано" испред других прописаних дисциплинских прекршаја.

Такође, наведеним Правилником, прописани дисциплински прекршаји идентични су онима који су прописани Законом о јавном тужилаштву („Службени гласник РС”, број 10/23), тако да су отклоњене раније дилеме у примени, као и друге раније уочене несагласности Правилника са Законом. Значајна измена односи се и на примену прописа односно сходну примену одредби закона који уређује општи управни поступак, уместо као раније одредби Законика о кривичном поступку.

Напоследку, важна новина јесте прописивање новог дисциплинског пропуста који се односи на главне јавне тужиоце и то коришћење хијерархијских овлашћења на начин супротан закону. Та регула служи да поред других законом предвиђених механизма (приговора на хијерархијске интервенције надређених тужилаца и приговора на годишњи распоред послова) додатно заштити јавне тужиоце од евентуалног шиканозног поступања шефова тужилаштва. Да ово није остало мртво слово на папиру сведоче статистички подаци Савета за период од 1. јануара до 31. децембра 2024. године у коме су поднете 2 дисциплинске пријаве од стране јавних тужилаца против руководиоца тужилаштва. Према томе, ова одредба и њена ефективна

примена од стране појединих тужилаца представља путоказ ка јачању самосталности тужилаца и њиховој даљој унутрашњој еманципацији. То је све време била и остаће моја мисија уколико поново добијем ваш глас на предстојећим изборима.

Да закључим. Програм који је пред вама, резултат је онога за шта сам се залагао током свог мандата. Неке од поставки сам успео да имплементирам и њих ћу бранити у будућности, док сам неке замисли започео и желим да их, ако будем поново завредновао ваше поверење, завршим. Верујем да ће овај сазив Савета бити запамћен по томе што смо увели камеру на седницама и добили истакнуте правнике. Тиме смо отворили врата транспарентности у нашем раду, а моја визија и жеља је да је искористим како би Тужилаштво било боље, ефикасније и независније. Охрабрићу сваког тужиоца да нам се обрати како бисмо јавно разговарали о проблемима и забринутостима са којима се суочавамо. На тај начин, људи ће имати више поверења у нас и наш рад.

Кандидат за изборног члана
Високог савета тужилаштва из реда јавних тужилаца
Предраг Миловановић
Јавни тужилац
у Другом основном јавном тужилаштву у Београду